

LBRIS

We know
books

**MICHAEL
McDOWELL**

**BLACK
WATER**

POTOPUL

Traducere din limba engleză
DANA-LIGIA ILIN

LITERA
București

PROLOG

În duminica Paștilor din 1919, în zori, cerul fără nori de deasupra așezării Perdido, Alabama, era de un trandafiriu pal, translucid, neoglindit în apele negre, care în ultima săptămână se revărsaseră peste oraș. Soarele, uriaș și portocaliu-roșcat, se ridicase deasupra pădurii de pini aflate la marginea părții care fusese Baptist Bottom. Era zona joasă din Perdido în care toți negrii emancipați se buluciseră în 1865 și unde copiii și nepoții lor erau încă buluciți. Acum nu era decât o învârtajire turbure de scânduri, crengi, animale moarte și umflate. Din centrul lui Perdido nu se mai vedeau decât primăria, cu turnul ei cu patru cadrane de ceas, și etajul hotelului Osceola. Numai din amintiri se mai știa locul în care râurile Perdido și Blackwater curgeau cu doar o săptămână înainte. Toți cei o mie două sute de locuitori din Perdido fugiseră în locuri mai înalte. Orașul putrezea sub o pătură întinsă de apă neagră neclintită, împuțită, care abia acum începea să se retragă.

Cornișele și frontoanele, și hornurile care nu fuseseră sparte și duse de ape se șteau prin suprafața neagră strălucitoare a apei, embleme din piatră și cărămidă, și lemn ale nenorocirii. Însă nu venea nici un ajutor la chemările lor tăcute, iar lemne și gunoaie nedeslușite și bucăți de haine și mobilier se frecau de ele, se agățau acolo și alcătuiau cuiburi pline de duhoare în jurul acelor degete ațintite în sus.

Apa neagră lungea lenevos pereții de cărămidă ai primăriei și hotelului Osceola. Altfel, apa era tăcută și neclintită. Oamenii care n-au mai trecut printr-o revărsare de ape și-ar putea închipui că sunt pești care intră și ies prin ferestrele sparte ale caselor scufundate, dar nu-i așa. În primul rând, ferestrele nu se sparg, pentru că, oricât de bine ar fi fost construită o casă, apa se ridică prin scândurile podelelor, iar camera fără ferestre este inundată până la aceeași înălțime ca veranda din față. În plus, peștii rămân în albiile vechi, de parcă n-ar avea deasupra șase sau zece metri de libertate nouă. Apa inundației e scârboasă și plină de lucruri scârboase, apă neagră și somni, și bibani, cu toate că nu le place întunericul neobișnuit, înoată zăpăciți în cercuri în jurul vechilor pietre și vechilor ierburi, și stâlpilor de pod cunoscuți.

Cineva care ar fi stat în cămăruța pătrată aflată chiar sub ceasurile primăriei, privind pe fereastra verticală îngustă dinspre vest, ar fi putut să vadă cum peste acea suprafață neagră

de apă împruțită neclintită, care nu reflecta nimic, ca ieșită din ce mai rămăsese din noapte, se apropie o barcă cu vâsle singuratică în care erau doi bărbați. Însă nu era nimeni în acea cămăruță de sub ceasuri, iar praful de pe podeaua de marmură și cuiburile păsărilor dintre grinzi, și hurelul moale al ultimei părți de mașinărie care încă nu se oprise rămăneau netulburate. Nu era nimeni care să întoarcă arcul ceasurilor, căci cine mai rămăsese în Perdido când apele se ridicaseră așa de sus? Barca în-singurată își vedea de drumul măreț, solemn, nevăzută de nimeni. Venea încet dinspre casele frumoase ale proprietarilor de gatere, aflate acum sub apele noroioase ale râului Perdido, la nord-vest. În barca vopsită în verde – cine știe de ce, toate bărcile cu vâsle din Perdido erau vopsite în verde – vâslea un bărbat negru de vreo treizeci de ani. Așezat în fața lui, la prova, era un bărbat alb cu doar câțiva ani mai tânăr.

Nici unul nu vorbise de câțiva timp. Fiecare se holba uluit la spectacolul oferit de Perdido – unde se născuseră și crescuseră –, acoperit de șase metri de apă scârboasă. Care zi de Paște în afară de prima, în Ierusalim, începuse atât de jalnic ori stârnise mai puțină nădejde în piepturile celor care fuseseră martori la ridicarea pe cer a soarelui?

– Bray, a zis albul în cele din urmă, vâslește spre Primărie.

- Domnu' Oscar, a protestat negrul, nu știm ce-i în odăile alea.

Apa urcase până la partea de jos a ferestrelor de la etaj.

- Vreau să văd ce-i în odăi, Bray. Du-te acolo.

Călcându-și pe inimă, negrul a răsucit barca spre Primărie și i-a dat vâslei un imbold puternic și lin. S-au apropiat. Barca chiar s-a ciocnit de balustrada de marmură a balconului de la etaj.

- Nu te duci înăuntru! a strigat Bray când Oscar Caskey a întins mâna și s-a prins de unul dintre stâlpii scurți și groși.

Oscar a clătinat din cap. Stâlpul era acoperit de mâzga inundației. A încercat să-și ștergă mâna pe pantaloni, dar n-a izbutit decât să treacă pe ei o parte din duhoare.

- Mai aproape de fereastră aia.

Bray a manevrat barca până la prima fereastră de la dreapta balconului. Soarele încă nu ajunsese în acea parte a clădirii și biroul - cel al arhivarului municipal - era slab luminat. Apa zăcea într-o băltoacă neagră puțin adâncă pe cea mai mare parte a podelei. Scaune și mese erau risipite și câteva fișete fuseseră răsturnate. Altele, ticsite, al căror conținut era plin de apă, explodaseră sub presiune. Vrafuri groase de documente oficiale ale districtului și orașului zăceau peste tot, putrezind. O cerere refuzată pentru privilegii de votare la alegerile

din 1872 zăcea pe pervaz, și Oscar a putut chiar să deslușească numele de pe ea.

- Ce vezi, domnu' Oscar?

- Nu prea multe. Văd distrugere. Văd necazuri când apa o să scadă.

- Tot orașu' ăsta o să aibă necazuri când apa o să scadă. Așa că hai să nu ne mai uităm pe ferestre, domnu' Oscar. Nu se știe ce-o să vedem.

- Ce-am putea să vedem?

Oscar s-a întors și s-a uitat la negru. Bray lucra la familia Caskey de când avea opt ani. Fusesse angajat ca tovarăș de joacă al lui Oscar, care pe atunci avea doar patru ani; avansase la rangul de curier și apoi la cel de grădinar-șef al familiei Caskey. Concubina lui, Ivey Sapp, era bucătăreasa familiei Caskey.

Bray Sugarwhite a continuat să vâslească în bărcuța verde pe mijlocul lui Palafox Street. Oscar Caskey se uita în stânga și în dreapta și încerca să-și amintească dacă frizeria avea un fronton triunghiular cu o bilă de lemn în vârf, sau acel ornament aparținea prăvăliei de confecții a Bertei Hamilton. Hotelul Osceola se înălța amenințător la dreapta, la vreo douăzeci de metri. Firma care atârna fusesse desprinsă cândva, vineri, și probabil în acest moment se ciocnea de un vas de pescuit creveți pe la vreo opt kilometri în larg, în Golful Mexicului.

- N-o să ne mai uităm pe nici o fereastră, nu-i așa, domnu' Oscar? a zis Bray neliniștit pe când se apropiau de hotel.

Oscar, la provă, se tot uita pe după colțurile clădirii.

- Bray, mi s-a părut că văd ceva mișcând la una dintre ferestre.

- Îi soarele, a zis Bray iute. Îi soarele pe geamurile alea jechoase.

- N-a fost o strălucire, a zis Oscar Caskey. Tu să faci ce-ți zic și să vâslești până la fereastra aia din colț.

- Ba nu.

- Bray, o s-o faci, a zis Oscar Caskey, fără măcar să se răsucească spre el, așa că nu te mai osteni că-mi zici că nu. Du-te la fereastra din colț și gata.

- N-o să mă mai uit pe nici o fereastră, a zis Bray, nu cu totul pentru sine.

Apoi, cu glas tare, pe când schimba direcția și vâslea spre etajul hotelului, a zis:

- Cre' că-s șobolani acolo. Când apa o început să se-nalțe în Baptist Bottom am văz't șobolani ieșind din găurile lor, și fugind pe vârful gardurilor. Șobolanii știu unde-i uscat. Toată lumea s-o dus din Perdido miercuri, așa o fost. Așa că nu-i nimic în hotel, în afar' de șobolanii ăia isteți.

Barca s-a ciocnit de fațada estică a hotelului de cărămidă. Soarele se reflecta într-un roșu orbitor în geamuri. Oscar s-a uitat pe fereastra aflată cel mai aproape.

Toate mobilele din camera mică de hotel - patul, scrinul, șifonierul cu sertare pe o latură,

lavaboul și cuierul pentru pălării - erau îngrămădite în mijlocul podelei, ca și cum ar fi fost azvârlite laolaltă în miezul unui vârtej care se scufundase la parter. Totul era acoperit cu noroi. Covorul plin de noroi, țeapăn și negru, era mototolit în colț, lângă ușă. În lumina slabă Oscar nu deslușea urma nivelului apelor pe tapetul întunecat.

Covorul a tremurat și Oscar a văzut doi șobolanoi care s-au năpustit dintr-o îndoitură spre mormanul de mobilă din mijlocul încăperii. Bărbatul și-a mutat brusc privirea de la fereastră.

- Șobolani? a întrebat Bray. Vezi? Îți zic, domnu' Oscar, nu-i nimic în hotel decât șobolani. Nu-i de lipsă să ne mai uităm pe nici un geam.

Oscar Caskey nu i-a răspuns lui Bray, dar s-a ridicat în picioare și, apucând rama copertinei zdrențuite de la fereastra următoare, a tras barca spre colțul hotelului.

- Bray, a zis Oscar Caskey, asta-i fereastra la care am văzut mișcând ceva. Am văzut ceva trecând prin dreptul acestei ferestre, și nu era nici un șobolan, fiin'că șobolanii nu-s înalți de un metru și jumătate.

- Șobolanii s-or hrănit din apele revărsate, a zis Bray, cu toate că Oscar nu prea știa ce voia el să zică.

Oscar s-a aplecat în față în barcă, apucând cu amândouă mâinile cadrul de ciment al ferestrei. S-a uitat prin ochiurile de geam murdare.

Camera din colț părea că nu fusese atinsă de revărsarea apelor. Patul, aranjat frumos, stătea unde îi era locul, lângă peretele lung dinspre coridor, iar sub el, covorul era așezat bine. Șifonierul cu sertare pe o latură și scrinul, și lavaboul erau la locurile lor. Nu era nimic căzut pe podea și spart. Totuși, acolo unde soarele, strălucind prin fereastra de est, lumina o bucată mare din covor, Oscar a văzut că e ud leoarcă – așa că a fost silit să tragă concluzia că apa *se ridicase* prin scândurile podelei.

Însă de ce mobilele din această încăpere rămăseseră așa de cumiți la locurile lor, în vreme ce tot ce era în camera alăturată fusese spart și îngrămădit laolaltă și – ca ultimă umilință – învăluit în noroi, Oscar nu izbutea să se dumirească.

– Bray, a zis, nu știu ce să pricep din asta.

– Nu încerca să pricepi nimic din asta, a răspuns Bray. Și, oricum, nu știu despre ce vorbești, domnu' Oscar.

– Nimic nu-i deranjat în camera asta. Doar podeaua e udă.

Ca să-i spună aceste ultime cuvinte, Oscar se întorsese spre Bray, care a clătinat din cap și și-a arătat din nou dorința să fie cât mai departe de această clădire pe jumătate scufundată. Se temea că Oscar o să vrea să dea ocol hotelului și să se uite pe fiecare fereastră.

Oscar s-a întors din nou ca să se împingă în cadrul de ciment. A aruncat o privire pe

fereastră, apoi a căzut înapoi în barcă, scoțând un mic țipăt de spaimă, gătuț.

În acea încăpere, în care cu cinci secunde înainte era clar că nu se află nimeni, văzuse o femeie. Stătea liniștită pe marginea patului, cu spatele la fereastră.

Bray, fără să aștepte o explicație pentru spaima evidentă a lui Oscar – și fără să-și dorească vreuna –, s-a apucat pe dată să vâslească, îndepărtându-se de hotel.

– Bray! Du-te înapoi! Vâslește înapoi! a strigat Oscar când și-a recăpătat graiul.

– Nu, domnu' Oscar, nu.

– Bray, îți spun...

Bray a vâslit în silă înapoi. Oscar întindea mâna spre cadrul de ciment când fereastra a țâșnit afară din ramă.

Bray a înțepenit cu vâsla în apă. Barca s-a lovit de zidul de cărămidă, iar bărbatul negru și cel alb s-au legănat înainte și înapoi din pricina șocului.

– Am așteptat și am tot așteptat, a zis femeia tânără care stătea la fereastra deschisă.

Era înaltă, subțire, palidă, dreaptă și arătoasă. Părul îi era de un soi de roșu nămolos, des și răsucit într-un colac lejer. Purta fustă neagră și bluză albă. La gât avea o broșă dreptunghiulară de aur și jais.

– Cine ești? a zis Oscar uluit.

– Elinor Dammert.

– Vreau să spun, a zis Oscar, de ce ești aici?

- În hotel?

- Da.

- M-a prins inundația. N-am putut să plec.

- Toată lumea o plecat din hotel, a zis Bray. O plecat ori o fost scoasă de acolo. Miercurea trecută.

- Pe mine m-au uitat, a zis Elinor. Dormeam. Au uitat că sunt aici. Nu i-am auzit strigând.

- Clopotul primăriei o bătut timp de două ore, a zis Bray îmbufnat.

- Ești bine? a întrebat Oscar. De cât timp ești aici?

- Cum a zis el, de miercuri. Patru zile. În cea mai mare parte a timpului am dormit. Nu prea ai altceva de făcut când se revarsă apele. Aveți în barcă ceva ce mi-ați putea da?

- De mâncare? a întrebat Oscar.

- N-avem nimic, a zis Bray scurt.

- Nu e nimic în barcă, a zis Oscar. Îmi pare rău, ar fi trebuit să aducem ceva.

- De ce? a întrebat Elinor. Nu vă așteptați să mai găsiți pe nimeni în hotel, nu-i așa?

- Cu siguranță nu! a zis Bray cu un ton care dădea de înțeles că, de fapt, surpriza nu fusese tocmai plăcută.

- Taci! a strigat Oscar, supărat pe grosolănia lui Bray, și mirându-se de ea. Ești bine? a repetat. Ce-ai făcut când apa era mare?

- Nimic, a răspuns Elinor. Am stat pe marginea patului și am așteptat să vină cineva să mă ia.

- Când m-am uitat prima oară pe fereastră nu erai acolo. Nu era nimeni în încăpere.

- Eram acolo, a zis Elinor. Atâta doar că nu m-ai putut vedea bine prin fereastră. Trebuie să fi fost o oglindire în geam. Stăteam acolo. La început nu te-am auzit.

Un moment a fost tăcere. Bray se uita la Elinor Dammert cu profundă neîncredere. Oscar și-a aplecat capul și a încercat să-și dea seama ce să facă.

- E loc pentru mine în barca aia? a întrebat Elinor după o vreme.

- Sigur! a strigat Oscar. O să te ducem de aici. Trebuie să fii ruptă de foame.

- Întoarce barca, i-a spus Elinor lui Bray, chiar sub fereastră, și o să ies.

Bray s-a supus. Ținându-se de copertină cu o mână, Oscar s-a ridicat în picioare și i-a întins cealaltă mână lui Elinor. Ea și-a săltat poalele și a pășit grațios de pe fereastra hotelului în barcă. În largul ei și fără să dea vreun semn al groazei pe care trebuie s-o fi simțit când timp de patru zile a fost singurul locatar dintr-un oraș scufundat aproape cu totul, Elinor Dammert s-a înghesuit în barcă între Oscar Caskey și Bray Sugarwhite.

- Domnișoară Elinor, numele meu este Oscar Caskey, iar el este Bray. Bray lucrează la noi.

- Încântată de cunoștință, Bray! a zis Elinor, întorcându-se spre el cu un zâmbet.

- Și eu, doamnă, a zis Bray cu un ton și o în-
cruntătură care îi contraziceau vorbele.

- O să te ducem pe uscat, a zis Oscar.

- Există loc pentru lucrurile mele? a zis
Elinor, în vreme ce negrul împingea cu vâsla în
cărămizile hotelului Osceola.

- Nu, a răspuns Oscar cu părere de rău, acum
suntem cam înghesuiți aici. Dar îți spun ce
facem - de îndată ce Bray ne duce pe uscat,
poate să se întoarcă aici și să le ia.

- Nu poci să intru în locu' ăla! a protestat
Bray.

- Bray, o s-o faci! a zis Oscar. Îți dai seama
prin ce a trecut domnișoara Elinor timp de patru
zile? În vreme ce tu și cu mine, și Mama, și
Sister eram bine-mersi? Și luam micul-dejun,
prânzul și ceva de cină, și ne plângeam doar
din pricină că am luat cu noi doar două pa-
chete cu cărți de joc în loc de patru? Îți dai
seama la ce trebuie să se fi gândit domnișoara
Elinor, singură-singurică în acest hotel, cu apa
ridicându-se?

- Bray, a zis Elinor Dammert, n-am decât
două bagaje mici și le-am pus chiar lângă fe-
reastră, pe podea. Nu trebuie decât să bagi
mâna în cameră.

Bray a vâslit în tăcere, luând-o înapoi pe
unde veniseră el și Oscar. Se holba la spinarea
tinerei care n-avea ce să caute acolo unde fu-
sesse găsită.

Oscar, în partea din față a bărcii, își dorea
din tot sufletul să găsească ceva ce să-i spună
domnișoarei Elinor Dammert, dar nu-i dădea
prin cap nimic - cu siguranță nu-i venea vreo
observație care să justifice răsucirea în barcă și
vorbitul cu ea peste umăr. Din fericire, pe când
se gândea la asta, cadavrul unui raton mare
a săltat brusc la suprafața apei negre uleioa-
se când tocmai treceau pe lângă primărie, și
Oscar a explicat că porcii, încercând să înoate
prin viitură, își despicaseră singuri gâtițele cu
picioarele din față. Nu era clar dacă se înecase-
ră cu toții ori se goliseră de sânge. Domnișoara
Elinor a zâmbit și a încuviințat din cap și n-a
zis nimic. Oscar n-a mai adăugat nimic și nu
s-a mai răsucit până ce Bray a vâslit pe lângă
casa lui Oscar.

- Aici locuiesc eu, a zis Oscar, arătând spre
etajul vilei familiei Caskey, al cărei parter se
afla în apă.

Domnișoara Elinor a aprobat din cap, a zâm-
bit și a zis că părea o casă foarte mare și fru-
moasă și își dorea s-o poată vedea cândva, când
n-o să mai fie sub apă. Oscar s-a alăturat cu
entuziasm acelei dorințe; Bray, nu. Peste doar
câteva minute, Bray a dus barca între două ră-
dăcini mari, aflate la vedere, ale unui uriaș ste-
jar veșnic verde care marca marginea orașului
la nord-vest. Oscar a coborât din barcă, mer-
gând în echilibru pe una dintre rădăcini, apoi

a ajutat-o pe Elinor să pășească pe uscat. Elinor s-a întors spre Bray.

- Mulțumesc, a zis ea. Îți sunt recunoscătoare că te duci înapoi. Acele două geamantane sunt tot ce am, Bray, și trebuie să le am, că altfel nu-mi rămâne nimic pe lume. Le-am pus pe amândouă chiar lângă fereastră, pe dinăuntru, și nu trebuie decât să bagi mâna.

Apoi ea și Oscar au pornit împreună spre biserica Zion Grace, care se afla pe teren înalt, la vreun kilometru și jumătate, și unde se refugiaseră familiile de vază din Perdido.

Peste un sfert de oră, Bray mânase bărcuța înapoi lângă hotelul Osceola. Apa, chiar și în răstimpul acela scurt, scăzuse cu peste zece centimetri. A zăbovit câteva momente doar privind acea fereastră goală, deschisă, întrebându-se dacă o să aibă vreodată curajul să bage mâna în odaie și să scoată geamantanele.

- Flămândă! a strigat tare pentru sine. Ce-o fi mâncat femeia aia albă?!

Sunetul propriei voci l-a îmbărbătat - chiar dacă numise o parte din acel mister neplăcut care simțea că o înconjoară pe Elinor Dammert, și a întors barca așa încât să se poată rezema cu umărul de zidul de cărămidă al hotelului. Ținându-se cu o mână de cadrul de ciment, a vârat iute celălalt braț în încăpere. Mâna i s-a încleștat pe mânerul unui geamantan.

L-a smucit pe fereastră până în barcă. A tras adânc aer în piept și și-a repezit iar brațul înăuntru.

Mâna i s-a închis peste... nimic.

A smucit-o iar afară. S-a uitat o clipă la soare printre pleoapele mijite, a ciulit urechea și n-a auzit nimic în afară de hârșăitul bărcii pe cărămizile portocalii ale hotelului. A vârat iar mâna și a mișcat-o peste tot pe sub fereastră.

Nu era acolo nici un al doilea bagaj.

Acum nu mai era nimic de făcut decât să se uite de-a binelea prin camera de hotel - să-și bage capul pe deschizătura opacă și să se uite în jur, căutând al doilea geamantan al domnișoarei Elinor.

Fiind conștient în mod neplăcut că în acel moment era singura persoană din întregul Perdido, Bray s-a așezat la loc în barcă și a rumegat chestiunea. Ar fi putut, dacă s-ar fi uitat pe fereastră, să vadă geamantanul pe undeva la îndemână. Asta, cu siguranță, era posibilitatea cea mai promițătoare, pentru că atunci îl putea scoate la fel de simplu ca pe celălalt. Totuși, ar fi putut să vadă bagajul *dincolo* de unde ajungea cu mâna. Atunci ar fi fost nevoie să se cațăre pe fereastră. *N-avea* să facă asta - dar ar fi fost în ordine, pentru că putea să-i spună domnului Oscar că n-a avut cum să coboare din barcă din pricină că n-a avut de ce s-o lege.

Bray s-a ridicat în picioare în barcă și s-a echilibrat prinzându-se de copertină. S-a uitat